

Sprängningen av Laforsen

På värdshuset Lassekrog sitter gästerna, sju åtta karlar och samtalar om hur det var en gång.

- Det har allt varit många krögare här på Lassekrog under alla år.
- Ja, men man har särskilt hört talas om en Nils Månsson. Han var mångsysslare, den här Månsson, för han var trävaruhandlare, jägare och författare på samma gång. Men han hann med att vara flottarbas vid Laforsen ändå.
- Men det var nära att forsen tog han en gång, har jag hört.
- Ja, på den tiden fanns det en klippa högst uppe i fallet. Där fastnade timret lätt. Det sögs fast och brötade ihop sig. En dag skulle Nils riva en bröt. Han släpptes ner i en båt med en lång lina. Han sprang upp på bröten och nästan på en gång fick han den att gå. Nils tog några långa kliv och i sista stund, kom han upp på klippan. Men båten drogs ner i fallet och slogs i spillror. Efter mycket besvär fick man i alla fall ner en ny båt till Nils. Men det var med nöd och näppe man kunde dra upp honom.
- Men den där klippan fick man väl bukt med senare?
- Ja, det där har farsan berättat för mig. Det var bistert och kallt då, i januari 1854 då de första dalkarlarna kom till Laforsen. Nu gällde det att bygga bostäder. Det vill säga, små kojor med risbäddar. Det blev mycket skotta snö och frysa innan man fick till det åt hela manskapet. Som verktyg hade man stenborrar och släggor, fångnålar och laddstakar av järn. Det fanns inte dynamit heller. Den hade inte Nobel uppfunnit än. Det var till att använda svartkrut och tändsatsen var krutsticka, stål, flinta, fnöske och hemmagjorda svavelstickor – för tändstickor hade man inte. Det var svårt att spränga under vattnet, men det gick. Fast nog hände det förstås olyckor. Dagpenningen var 40 shilling. Maten bestod av bröd och saltströmming och vatten. Proviantera fick man göra här i proviantboden här på Lassekrog.
- Kaffe fanns det inte och inte potatis heller. Enkelt, ingen klagade. Det var inte möjligt.
- Nä, nu har jag hört nog av elände. Fanns det inte någonting som kunde lätta upp? Hade man bara att välja mellan att arbeta ihjäl sig eller svälta ihjäl?
- Åjo, nog kan man väl förstå att ibland kunde det bli lite tungt. Men det fanns det bot för, däruppe vid "Anders-Långs" eller "Där med bäcken". Där kunde man för nio styver få av den äkta hembrända nektarn, som hade sån förunderlig inverkan på den grå vardagen.